BU BİR İLANDIR

Lise seçimi öğrencinin geleceğini belirliyor

Tercihten önce yapılacak okul ziyaretleri neden önemli?

■ Okulu sadece internet sitesi ya da başarı sıralaması üzerinden tanımak mümkün değil. Öğrenci, gitmek istediği okulu ziyeret ederse eğitim ortamını, fiziksel imkanlarını ve sosyal atmosferini daha doğru değerlendirebilir.

Tercih döneminde öğrenciler ve veliler yoğun bir karar sürecine giriyor. Doğru lise seçimi yapmak için sınav sonucundaki yüzdelik dilimlerle birlikte öğrencinin ilgi alanları, hedefleri, sosyal gelişimi ve geleceğe uyum sağlayabilecek becerileri değerlendirilmeli.

LGS maratonunun ardından şimdi öğrenciler ve aileler için yeni bir süreç başlıyor: Lise tercihi. Kültür Koleji-Kültür2000 Koleji Ölçme Değerlendirme Merkezi Başkanı Özgür Eyüboğlu Doğan, tercih döneminde ailelerin en sık yaptığı hatalardan IB programının avantajlarına, fen lisesi–Anadolu lisesi seçiminden geleceğin mesleklerine kadar tercih sürecinde merak edilen soruları yanıtladı.

Özgür Eyüboğlu Doğan

BASKIYLA TERCİH OLMAZ

■ Lise tercihi yaparken aileler ve öğrenciler hangi kriterleri göz önünde bulundurmalı?

Öncelikle öğrencinin ilgi alanları, yetenekleri ve hedefleri dikkate alınmalı. Tercih yalnızca sınav puanına göre yapılmamalı, öğrencinin hangi okul ortamında daha mutlu ve başarılı olacağı da değerlendirilmeli. Okulun öğretmen kadrosu, üniversiteye yerleştirme başarısı ve rehberlik hizmetleri de mutlaka araştırılmalı.

Bunun yanında yabancı dil eğitimi, sosyal faaliyetler ve teknolojik imkanlar da önemli kriterler arasında yer alıyor. Öğrencinin sadece akademik değil sosyal ve kişisel gelişimini destekleyen okullar tercih edilmeli. Özellikle büyük şehirlerde ulaşım süresi ve okulun eve yakınlığı da dikkate alınmalı. Ailelerin bu süreçte çocuklarını başka öğrencilerle kıyaslamaması büyük önem taşıyor. Tercih süreci baskıyla değil, öğrenciyle birlikte yürütülmeli.

■ Lise seçiminde sadece akademik başarıya bakmak yeterli mi?

Hayır. Bir okulun üniversiteye yerleştirme oranı önemli bir kriter ancak öğrencinin kendisini geliştirebileceği sosyal ve kültürel ortam da en az bunun kadar değerli. Öğrencinin ilgi alanlarını destekleyen kulüpler, sanat ve spor faaliyetleri, yabancı dil eğitimi ve rehberlik hizmetleri okul seçiminde mutlaka dikkate alınmalı. Çünkü lise yılları sadece sınava hazırlık süreci değil, aynı zamanda öğrencinin kişiliğinin şekillendiği önemli bir dönem. Öğrencinin kendisini mutlu, güvende ve motive hissettiği bir okul ortamı başarıyı da olumlu etkiliyor.

ÇOCUĞUNUZU KIYASLAMAYIN

■ Lise tercih sürecinde öğrenciler ve veliler en sık hangi hataları yapıyor?

En büyük hata öğrencinin ilgi ve yeteneklerinden çok sınav puanına odaklanılması. Birçok aile sadece yüksek puanlı ya da popüler olduğu için bazı okulları tercih ediyor. Ancak öğrencinin karakterine ve hedeflerine uygun olmayan bir okul zamanla motivasyon kaybına neden olabiliyor.

Bir diğer yaygın hata ise öğrencilerin başka çocuklarla kıyaslanması. "Herkes orayı yazıyor" ya da "Bu okulun adı daha iyi" gibi düşünceler sağlıklı karar verilmesini zorlaştırabiliyor. Ayrıca okulun yalnızca akademik başarısına bakılıp sosyal imkanlarının, yabancı dil eğitiminin ve rehberlik hizmetlerinin göz ardı edilmesi de sık karşılaşılan yanlışlardan biri.

■ Fen lisesi ile Anadolu lisesi arasında seçim yaparken nelere dikkat edilmeli?

Öncelikle öğrencinin ilgi alanları, akademik eğilimi ve gelecekteki hedefleri dikkate alınmalı. Fen liseleri daha yoğun matematik ve fen ağırlıklı eğitim sunduğu için özellikle mühendislik, tıp ve teknik alanlara yönelmek isteyen öğrenciler için uygun olabilir.

Anadolu liseleri ise daha dengeli bir müfredat yapısına sahip. Öğrencilerin hem sayısal hem sözel alanlarda gelişmesine imkan tanırken, yabancı dil eğitimi ve sosyal faaliyetler açısından daha esnek bir ortam sunabiliyor. Karar verirken sadece okulun taban puanı değil, öğrencinin hangi ortamda daha mutlu ve başarılı olacağı da göz önünde bulundurulmalı.

KENDİNİZE ÖNCE BU SORULARI SORUN!

■ Doğru lise tercihi için öğrenciler önce kendilerine hangi soruları sormalı?

Öğrencilerin önce kendilerini tanımaları gerekiyor. "Hangi derslerde daha başarılıyım?", "Nasıl bir okul ortamında mutlu olurum?" ve "Gelecekte hangi mesleği yapmak istiyorum?" gibi sorular büyük önem taşıyor.

Bazı öğrenciler rekabetçi ve sınav odaklı ortamlarda daha başarılı olurken, bazıları daha sosyal ve çok yönlü eğitim sunan okullarda kendilerini geliştirebiliyor. Bu nedenle tercih sürecinde sadece puana değil, öğrencinin karakterine ve hedeflerine uygun okul seçimi yapılmalı.

IB, YURT DIŞI EĞİTİM İÇİN ÖNEMLİ BİR FIRSAT

■ IB programı öğrencilere ne gibi avantajlar sağlıyor?

IB programı öğrenciyi sadece sınav başarısına değil; araştırmaya, sorgulamaya ve çok yönlü düşünmeye yönlendiren uluslararası bir eğitim modeli. Geleneksel sistemde bilgi aktarımı ve sınav odaklı yaklaşım öne çıkarken, IB programında öğrencinin analiz yapabilmesi, proje üretebilmesi ve bilgiyi günlük yaşamla ilişkilendirebilmesi hedefleniyor.

Öğrenciler sunum hazırlama, makale yazma, sosyal sorumluluk projelerine katılma ve bağımsız araştırma yapma gibi alanlarda aktif rol alıyor. Program aynı zamanda yabancı dil becerilerini ve akademik özgüveni de destekliyor. IB diplomasına sahip öğrenciler, yurt dışındaki üniversite başvurularında önemli avantaj elde edebiliyor.

YAPAY ZEKÂ HER YIL DAHA ÇOK ÖNE ÇIKIYOR

■ Geleceğin meslekleri düşünüldüğünde öğrenciler tercihini nasıl yapmalı?

Tercih yalnızca bugünün şartlarına göre değil, değişen dünyanın ihtiyaçlarına göre yapılmalı. Yapay zeka, yazılım, veri analizi, biyoteknoloji ve dijital iletişim gibi alanlar her geçen yıl daha fazla önem kazanıyor.

Bu nedenle öğrencilerin ezbere dayalı eğitim yerine; araştırma yapabilen, problem çözebilen, yabancı dil bilen ve teknolojiye uyum sağlayabilen bireyler olarak yetişebilecekleri okulları tercih etmeleri avantaj sağlıyor. Ancak burada en önemli nokta, öğrencinin kendi ilgi ve yeteneklerini göz ardı etmemesi.